

Charakteristika předmětu OBČANSKÁ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět OBČANSKÁ VÝCHOVA je integrovaným vyučovacím předmětem a spojuje obsahy vzdělávacích oborů RVP ZV Výchova k občanství a Výchova ke zdraví. Jeho cílem je zhmotnit myšlenku, že zdraví jedince, jeho zdravý životní styl, život ve společnosti a v rodině spolu velice úzce souvisí, že jsou propojeny. Předmět občanská nauka se zaměřuje navíc na formování osobnosti žáků po stránce mravní, citové a volní tak, aby jejich začlenění do společenských vztahů bylo co nejúspěšnější. Připravuje žáky na řešení některých problémů souvisejících se zakládáním a vedením vlastní domácnosti, otevírá cestu k sebepoznání i pochopení osobnosti druhých, pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kolektivu a širším společenství. Seznamuje s hospodářským životem, činností společenských institucí, možnostmi zapojení jednotlivce do občanského života. Znalost morálky a právního minima upevní jejich osobní postoj k demokratické společnosti. Pochopení podstaty zdraví škodlivých látek napomůže žákyním a žákům vyvarovat se jejich užívání. V neposlední řadě otevírá tento předmět nový pohled na historii našeho národa, jeho zvyky, tradice, kulturu hmotnou i duchovní.

Předmět vyučujeme v primě, sekundě, tercií a kvartě, ve všech ročnících jednu vyučovací hodinu týdně.

Výuka probíhá v učebnách vybavených dataprojektorem, videem, počítači.

Některá témata jsou realizována formou projektů (týdenních, měsíčních, ročních). Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy institucí, organizací, muzeí, výstav, besedy se zajímavými lidmi.

Průřezová témata jsou zastoupena ve všech ročnících a jsou probírána v rámci vyučování i v rámci projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie

- v oblasti motivace

Každá žákyně/žák má zavedeno své portfolio, které si pravidelně doplňuje svými pracovními listy, osobními vzkazy do budoucnosti, tajným dopisem pro sebe. Pravidelně střídáme metody a formy práce. Naše žákyně a žáci pracují ve skupinách. Hodiny jsou sestaveny tak, aby většina žáků mohla zažít úspěch. Umožňujeme samostatnou práci a tělesnou aktivitu, žáci rozhodují o činnostech, svěřujeme jim odpovědnost za vlastní učení. Chyba je zdroj poučení, nikoli důvod k postihu.

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

- v oblasti rozvoje kompetencí k učení

Vedeme žákyně/žáky k zodpovědnosti za své učení tím, že jim umožňujeme volit a osvojovat si své vlastní strategie učení. Učíme žákyně/žáky vyhledávat a zpracovávat potřebné informace v literatuře, na internetu, v tisku i vyvozovat ze získaných vědomostí závěry. Učíme práci s chybou.

- v oblasti rozvoje kompetencí k řešení problémů

Podněcujeme k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů. Učíme nebát se problémů (problém není hrozba, ale výzva). Vytváříme praktické modelové úlohy. Hodnotíme různé metody řešení úkolů, dedukcí docházíme k různým závěrům. Podporujeme netradiční řešení problémů, využívání moderní techniky. Učíme žákyně/žáky používat metodu „SWOT analýza“ a „brainstorming“. Učíme, jak některým problémům předcházet.

- v oblasti rozvoje komunikativních kompetencí

Vytváříme takovou atmosféru, aby žákyně/žáci vyjadřovali své myšlenky beze strachu a pocitu úzkosti. Učíme je vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním i písemném projevu. Vedeme je k aktivnímu naslouchání, ke správné, aktivní, otevřené komunikaci. Žáky účinně zapojujeme do diskusí, aby se učili obhajovat svůj názor. Podněcujeme žákyně/žáky k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci mezi lidmi.

- v oblasti rozvoje sociálních a personálních kompetencí

Žákyně/žáci si vytváří pozitivní představy o sobě samých, podporují svou zdravou sebedůvěru, samostatný rozvoj. Učíme je ovládat se a řídit své jednání a chování tak, aby dosáhli pocitu sebeuspokojení a sebeúcty. Žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry ve třídě, ohleduplností a vzájemnou úctou při jednání přispívají k upevnování dobrých mezilidských vztahů. V případě potřeby umí poskytnout pomoc, nebo o ni požádat. Vytvářejí společně s pedagogy pravidla práce.

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

- v oblasti rozvoje občanských kompetencí

Vedeme žáky k respektování názorů druhých lidí, k tomu, aby si vážili vnitřních hodnot, ke schopnosti empatie, k odmítání útlaku a hrubého zacházení. Žáci si uvědomují základní principy, na nichž spočívají základy demokratické společnosti, jsou si vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo ni. Rozhodují se zodpovědně dle dané situace, chovají se zodpovědně v krizových situacích. Chápejí základní ekologické problémy. Oceňují naše tradice, kulturní a historické dědictví, zapojují se do kulturních a sportovních aktivit. Zodpoví základní právní a ekonomické otázky.

- kompetence pracovní:

Učitel seznamuje žáky se zásadami vědecké práce a vede žáky k pečlivé systematické práci, při které je nutné dodržovat přesné pracovní postupy, a dbá při tom na bezpečnost práce.

- v oblasti vytváření a upevňování kognitivních struktur:

S žáky cíleně a pravidelně opakujeme předávané znalosti a dovednosti, zvláště pojmů daného oboru. Nezastupitelnou roli hraje psaní referátů, v nichž žáci nejen prokazují zvládnutí dané problematiky, ale především prezentují své názory a postoje, které jsou schopni obhájit. Samozřejmými pomůckami jsou tabulky, grafy, výukové pracovní listy, ale také video, noviny a časopisy a další informační zdroje.